

Veřejné finance: téma č. 9:

Daňová teorie

Daň:

- snižuje disponibilní důchod poplatníka → **transfer** do veřejného sektoru → **změna rozpočtového omezení u poplatníka daně**
→ **důchodový efekt**
- **ovlivňuje chování** daňového subjektu
→ **substituce** na méně zdaněný faktor
→ viz docílit co nejvyšší užitek s co nejnižším daňovým zatížením, nebo se dokonce vyhnout dani - ale zůstává **újma** (škoda)
→ **distorzní daně** → **substituční efekt**

! újma:

- **státu** – přijde o část daňového výnosu
- **daňového subjektu** → **změna preferencí** – neuspokojení někt. potřeb, snížení zisku ...

→ **absolutní, tj. mrtvá ztráta** – neboli
nadměrné daňové břemeno

→ je tím větší, čím větší je substituční efekt, při neelastické poptávce, neelastické nabídce mizí

Mrtvá ztráta – snižuje efektivnost zdanění - vliv:

- **výše daně**
- **elasticita nabídky a poptávky**

Celkové daňové břemeno = **Daň + náklady zdanění**

Náklady zdanění: administrativní + mrtvá ztráta

Administrativní náklady: státu (na správu a výběr) + vyvolané (u daň. subjektu)

→ **daňové břemeno > daňový výnos**

→ **největší mrtvá ztráta** – při zavedení nové daně, změně daňového systému ...

→ **Ramseovo daňové pravidlo:**

vzroste-li daň k-krát, mrtvá ztráta vzroste k^2 –krát

→ **roste se čtvercem růstu daně, tzn. rychleji než roste daň**

→ **je menší při více menších daních X je velká při jedné velké dani**
- je nulová u paušální daně (nepoužívají se)

→ **největší daň na**

→ **produkci**

→ **výrobní faktory,**

u nichž je: poptávka i nabídka cenově neelastická (potravin ...)

→ - spotřeba se výrazně nesníží

- výroba se výrazně nesníží
- minimalizuje se mrtvá ztráta

- ! ale: nespravedlnost ve zdanění (proto na základní potraviny nižší sazba DPH)

→ regresivní dopad